

Helyi iparűzési adó a gyakorlati jogalkalmazásban

2018.10.04.
Dr. Kovács Attila

Állandó jellegű iparűzési adókötelezettség

Általános ismérvek

- kétszintű szabályozás -> a helyi önkormányzat adómegállapítási joga, ennek korlátai
- vállalkozó (mint adóalany) fogalma
- állandó jellegű adókötelezettség
 - székhely fogalma
 - Htv. szerinti telephelyek köre általános/speciális tevékenységvégzés esetén

Állandó jellegű iparűzési tevékenység

Htv. szerinti nettó árbevétel

- *Általános tevékenységvégzés esetén*
- Sztv. szerinti értékesítés n. árbevétele (egyszeres könyvvitelt vez. -> pénzügyileg rendezett és nem pénzben kiegyenlített értékesítés n. árbevétele együtt)
- csökkentve:
 - + jogdíjból származó bevétel
 - + adóhatósággal elszámolt egyes adók összege
 - + felszolgálati díj

Nettó árbevétel

Speciális tevékenységvégzés esetén

- *Hitelintézet és pénzügyi vállalkozás*
- kapott kamat és kamat jellegű bevételek, csökkentve a fizetett kamatokkal és kamatjell. ráfordításokkal + pénzügyi lízingbe adott eszköz beszerzési értékével
- fedezeti ügylet: nyereség/veszteség különbözete
- ker-i célú származékos ügyletek eredményének összevont különbözete, ha az nyereségjellegű
- „Nonprofit szervezet” -> vállalkozási tevékenységből származó (kivéve: társasház/szövetkezet belső szolgáltatás)
- Sza-tv. szerinti vállalkozó (östermelő, egyéni váll.) -> tevékenységgel közvetlen összefüggésben kapott (+ kompenzációs felár – Sztv. szerint egyéb bevételként kell elszámolni)

Nettó árbevétel csökkentő tételek

- mögöttes jogszabály az Sztv. (kivéve: K+F)
- eladott áruk beszerzési értéke
- kettős könyvvitelt vezető -> vásárolt és változatlan formában eladott anyag/áru beszerzési értéke
- egyszeres könyvvitelt/pénzforgalmi nyilvántartást vez. -> tárgyévi árubeszerzésre fordított kiadás, csökkentve/növelve a kifizetett árukészlet leltár szerinti záró/nyitó értékével
- anyagköltség
- kettős könyvvitelt vezető -> vásárolt anyagnak anyagktg-ként elszámolt bekerülési értéke

Nettó árbevétel csökkentő tételek II.

- egyszeres könyvvitelt/pénzforgalmi nyilvántartást vez. -> tárgyévi anyagbeszerzésre fordított kiadás, csökkentve/növelve a kifizetett anyagkészlet leltár szerinti záró/nyitó értékével
- csökkenti a saját váll-ban végzett beruházáshoz felhasznált anyagok bekerülési értéke
- K + F közvetlen költsége
- Tao. tv. 7. § (1) t) pont szerinti adózás előtti eredményt csökkentő összeg -> a felmerült ktg. csak egyszer vehető figyelembe
- az adóévi elszámolás kérdése

Korlátosan levonható tételek

elábé és közv. szolg. együttes összege, kivéve:

- export árbevételhez kapcsolódó tételek
- pénzügyi lízing keretében elszámolt elábé
- közfinanszírozásban részesülő gyógyszerek, mint áruk értékesítése kapcs. elszámolt elábé
- elszámolóházi tev-et végző szerv-nél a vásárolt és tovább-értékesített, elábé-ként elszámolt földgáz+villamosenergia beszerzési érték + dohánynagyker-i tevékenységet végző váll.

tv-i progresszív sávok korlátozása:

- 500 M Ft árbevételig a sávba jutó elábé + közv. szolg. 100%-ban levonható,
- 500- 20.000 M Ft között a sávba jutó elábé + közv. szolg., max. az árbevétel 85%-a
- 20.000-80.000 M Ft között a sávba jutó elábé + közv. szolg., max. az árbevétel 75%-a
- 80.000 M Ft felett a sávba jutó elábé + közv. szolg., max. az árbevétel 70%-a

Korlátosan levonható tételek II.

Számítás menete:

1. meg kell határozni, hogy az adott sávba mekkora összegű elábé + közv. szolg. értéke jut,
 - az összes elábé + közv. szolg * sávba jutó árbevétel/összes árbevétel
2. meg kell határozni a sávban levonható maximális elábé + közv. szolg. összegét
 - a sávba jutó nettó árbevétel * %-os érték a sávban
3. a két adat közül a kisebb szám vonható le
4. a sávonkénti levonható elábé + közv. szolg. értéke összegeit össze kell adni

Korlátosan levonható tételek III.

Példa: adatok (M Ft-ban)

nettó árbevétel 84 000

anyagköltség 2 000

eladott áruk beszerzési értéke 74 000

közvetített szolgáltatás értéke 4 000

eladott áruk beszerzési értéke és a közvetített szolgáltatások értéke összesen: 78 000

alvállalkozói teljesítés értéke és K+F közvetlen költség: 0

Korlátosan levonható tételek IV.

nettó árbevétel sáv	sávba jutó n árbevétel	sávba jutó elábé+ közv. szolg. értéke	figyelembe vehető max. (%)	érvényesíthető elábé + közv. szolg. rrt. M Ft
0 – 500	500	464,286	100	464,286
500 – 20 000	19 500	18 107,143	85	16 575,000
20 000 – 80 000	60 000	55 714,286	75	45 000,000
80 000 felett	4 000	3 714,286	70	2 800,000
Összesen	84 000	78 000,000		64 839,286

adóévi adóalap 17 160,714

Korlátoosan levonható tételek kapcsolt vállalkozások

1. összeszámítandó a 2016. október 1-jét követően szétválással létrejött, Tao tv. szerinti kapcsolt vállalkozás hipa-alanyok nettó árbevétele és nettó árbevétel csökkentő valamennyi ráfordítása => pozitív előjelű különbözet
2. az összeszámítás további feltétele:
 - hipa-alany, függetlenül a nettó árbevétel összegétől
 - azok esetén, melyeknél az elábé+közv. szolg. értéke több, mint a nettó árbevétel 50 %-a
3. az adóösszeg árbevétel-arányosan oszlik meg

Közvetített szolgáltatások értéke

- Sztv. szerinti egyes szolgáltatások elhatárolása tartalmi és számlázási kritériumok alapján
 - igénybe vett szolgáltatás
 - egyéb szolgáltatás

Tartalmi kritériumok

- az adóalany saját nevében, de más javára rendeli meg a szolgáltatást, azt nem saját teljesítményéhez használja fel
- a szolgáltatás tényleges igénybevevője a megrendelő
- megrendelővel írásban kötött szerződés („közvetítés lehetősége”) - > ügylet tartalma (lényeges körülmények, így a szerződés tárgya, szolgáltatás fajtája/díj meghatározása)

Közvetített szolgáltatások

Számlázási feltételek

- változatlan formában történő továbbszámlázás -> az adózó közvetítőként jár el
- adóalany „beékelődik” a szolgáltatást nyújtó, ill. fogadó közé -> számlázási kapcsolat (teljesítés elismerése)
- megrendelő felé kiállított számlából a *közvetítés tényének* egyértelműen ki kell tűnnie
- saját teljesítmény és vásárolt szolgáltatás elkülönítése
- igénybe vett szolgáltatást nem feltétlenül változatlan áron kell (lehet) továbbszámlázni

Közvetített szolgáltatások

- LB Kfv.I.35.026/2005/5. számú ítélete (+ több KMB ítélet)
- „a számlából, könyvelésből, nyilvántartásból a közvetítés ténye kiderüljön” -> analitikus nyilvántartás

Alvállalkozói teljesítések értéke

„klasszikus”

- az adóalany megrendelőjével és alvállalkozójával Ptk. szerinti (írásban) *váll-i szerződéses* kapcsolatban áll, a közreműködő teljesítményét beépíti saját teljesítményébe
- új Ptk.: a vállalkozó tevékenységgel elérhető eredmény (mű) megvalósítására, a megrendelő annak átvételére és váll-i díj megfizetésére köteles
- eredménykötelelemhez szavatossági igény társul, eredményfelelősség kérdése szabályozott
- szerződés tartalma (tárgya, teljesítési határidő, díjazás meghatározása) -> megrendelő elállhat (ex tunc)
- ellenszolgáltatás megfizetése számla ellenében, jellemzően az igazolt teljesítést követően esedékes

Alvállalkozói teljesítések értéke

„klasszikus”

- vizsgálni kell a Ptk. szerinti szerződés típusát
 - megrendelő egyedi igényei alapján történő gyártás
 - bírói gyakorlat: egyedi termék - sorozatgyártás (pl. bútor)
 - ha a közreműködő igénybevételenek lehetőségét a megrendelővel kötött szerződés nem zárja ki
 - megrendelő felé kiállított számlában nem kell feltüntetni az alvállalkozói teljesítmény értékét
- szabályszerű és ellenőrizhető nyilvántartás vezetése

Alvállalkozói teljesítések értéke „klasszikus”

írásbeliség

- (korábban!) Ptké. 38. § (2): ha jsz a szerződés érvényességéhez írásbeli alakot rendel, jogszabály eltérő rendelkezése hiányában írásbeli alakban létrejött: levélváltás, telefax, külön tv. szerinti maradandó eszközzel tett nyilatkozatváltás – Htv.
- új Ptk. 6:7. § (2)-(3): nem csak a nyilatkozó fél által (kézzel/elektronikus aláírással) aláírt nyilatkozat, hanem az is, melynek közlése a nyilatkozatban foglalt tartalom változatlan visszaidézésére, a nyilatkozattevő személyének, megtétele időpontjának azonosítására alkalmas módon történik. (pl. mail, e-fogalási rendszer által küldött visszaigazolás)

Alvállalkozói teljesítések értéke „klasszikus”

- elhatárolás a megbízási szerződéstől
 - megbízott: a rábízott ügyet köteles ellátni a megbízó érdekeinek megfelelően → gondossági kötelelem
 - megbízás akkor is teljesül, ha a kívánt eredmény nem jön létre
 - szerződés megszüntetésére vonatkozó szóhasználat → felmondás → ex nunc
 - tipikus esetek: könyvelő, adótanácsadó, ügyvéd, eü. szolgáltatások nyújtása (kivéve: szépészeti beavatkozás)
- vegyes szerződések

Alvállalkozói teljesítések értéke „klasszikus”

- számviteli elszámolás
 - az Sztv. nem ismeri, ezért az annak megfelelő teljesítés – ha formája szolgáltatás – igénybe vett szolgáltatásnak kell tekinteni ->
 - ellenértéket a számvitelben az anyag jellegű szolgáltatások között kell elszámolni (anyagjellegű ráfordítás)
 - egy szolgáltatás akkor igénybe vett, ha annak értéke nem növeli a vásárolt/saját előállítású készlet bekerülési ért-ét
 - az Sztv-ben a költséget, ráfordítást a felmerülés időszakában (üzleti évről szóló beszámolóban) kell elszámolni

Alvállalkozói teljesítések értéke *új lakás előállításához igénybe vett szolgáltatás*

- speciális alvállalkozói teljesítés értéke, az adóalany
 - a beszerzett szolgáltatást vállalkozási szerződés alapján veszi igénybe, és
 - a vásárolt szolgáltatást új (első ízben értékesített) lakás előállításához vette igénybe, és
 - csak az értékesített, új lakás esetén csökkentő tétel
- értékesített új lakás kitétel
- mely időszakban felmerült ráfordítás vehető figyelembe
- hogyan kell eljárni, ha az alvállalkozói teljesítések értéke lakás, ill. nem lakás célú helyiségek (pl. társasház) kapcsán merül fel

Gyakorlati esetek

- rezsiköltség
- utazásszervezői tevékenység
- tárgyi eszköz bérbeadása, karbantartás
- orvosi ügyelet
- fuvarozás
- fogtechnikusi munka ellenértéke
- bér munka-szerződés
- könyvkiadók - könyvnyomtatás

Vállalkozási szintű adóalap

- adóalap-megosztási kötelezettség alapismérvei
 - módjai általános/speciális tevékenység végzés esetén
 - törvényi korlátok általános tevékenység kapcsán
 - külföldi telephelyre történő adóalap-megosztás kérdése
- egyszerűsített adóalap-megállapítási módok
 - Kata-alany 3 féle adóalap-megállapítás mód közül választhat
→ tételes adóalap választásáról előre kell nyilatkozatot tennie
 - Kiva-alany, eva-alany, max. 8 M Ft/éves bevételig és Szja-tv. szerinti átalányadózó – adóbevallásban nyilatkozik (jogvesztő határidő!)

Adóelőnyök

- törvényben biztosított
 - sportvállalkozások
 - BÉSZ/TÉSZ
- önkormányzat adóelőnyt nyújthat rendeletében a Htv. kereti között (ez pusztán lehetőség!)
 - 2,5 M Ft adóalapot meg nem haladók számára
 - házi orvos, védőnő számára
 - K+F közvetlen költségének 10%-áig
 - településen üzembe helyezett beruházás kapcsán
 - azonos feltételek valamennyi vállalkozóra

Ideiglenes jellegű iparűzési tevékenység

- két adóköteles tényállás -> elhatárolás az állandó jellegű adókötelezettségtől
- az építőipari tevékenység végzés
 - adókötelezettség keletkezése, megszűnése
 - az adóköteles időtartam számítása -> példa
 - az adóév ideiglenes tevékenységgel indul majd átvált állandó jellegű tevékenységre -> példa

Eljárási kötelezettségek rendje

- eljárás kötelezettségek (Art. és Htv.)
 - bejelentkezés , változás-bejelentés -> székhely szerinti önk-i adóhatósághoz 2018.01.01-től részben -> 2019.07.01-től nem kell bejelentést tenni, ezt kiváltja a NAV önk-i adóhatósághoz teljesített adatszolgáltatása
 - adóbevallás (adóévi adó, adóelőleg, adóelőleg-kiegészítés)
 - adófizetés -> adómérséklés
- az önkormányzati adóhatóság ellenőrzési hatásköre (tartalma)

Önkormányzati adóhatósággal való kapcsolattartás módja 2018-tól

- Eüsztv. és Air. -> gazdálkodó szervezet (az EVNY-ben szereplő egyéni vállalkozó is) **e-úton (írásban) köteles kapcsolatot tartani az önk-i adóhatósággal**
 - gazdálkodó szervezet (kivéve: lakászövet., adószámmal nem rendelkező alapítvány/egyesület, EVNY-ben nem szereplő, Szja. tv. szerinti egyéni vállalkozó)
 - **cégkapu** vagy
 - (ha 2018. év előtt már volt e-ügyintézés) 2018. 12.31-ig a tv-es **képviselőjének KÜNY tárhelye** („ügyfélkapu”)
 - az EVNY-ben szereplő egyéni vállalkozó tárhelye
- önadózásos adónem (bejelentkezés, vált.bejelentés, bevallás) jogorvoslat, kérelem, adóigazolás

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!